

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Titvlvs XVII. De Sequestratione Possessionum Et Fructuum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

jure patronatus, & dixi de hoc, cit. tr. 2. c. 13. n. 6. sed contraria sententia est communior Lapid. h. n. 2. Dominie. colum. 2. Franci. n. 3. vbi aiunt licet jure ordinario concessum sit Laico, postquam vnum presentavit, alium presentare, excipiendum tamen esse, nisi lis erga priorem mota pendeat. arg. huius text. & c. ult. extra cod. tit.

² Nota II. Si duobus coram iudice contententibus de beneficio, vnus eorum iuri ac liti renuntiet vel moriatur, interdum iudex nihilominus procedere debeat ex officio, vt appareat, num superstite jus competat, nec ne, idque propter publicum Ecclesie bonum. Sed & ob alias causas quandoque interest sententiam ferri v. g. vt appareat num electores male eligendo ea vice priuati sint, vel vt appareat, num victor litis expensas lucrari debeat, vt Francus hic notat n. 4. Dominie. colum. 2.

CAPITULUM II.

Si ij.

PARAPHRASIS.

Titius intentauit litem Caio possessori beneficii, lite pendente moritur vel renuntiat iuri, hoc casu donec lis finita sit cum superstite, non debet beneficium alteri conferri, nec alius ad illud eligi vel presentari, alioqui collatio, electio vel presentatio irrita sit, verumtamen si alicuius inter sit litem captam ad finem deduci (v. g. Capitulum, Presentator, aut cui debetur beneficium primo vacaturum) is admitti debet in eo statu, quo erat tempore cessionis vel mortis.

Differt decisio huius Capituli à priori, quia hic agitur de beneficio obtento, ibi autem de beneficio obtinendo ab electis

vel presentatis, vtriusque autem constitutionis eadem est ratio, ne lite pendente aliquid immutetur, per quod durior litigantis conditio fiat, si videlicet vno eius aduersario mortuo, aut cedente, alius ipsi substituatur, cuius alioqui non inter est.

S Y M M A R I V M.

1. Litem non finita non potest Beneficium litigiosum alteri conferri, siue lis pendeat cum superstite Actore sine cum superstite possessore.
2. Qui admittitur pro suo interesse ad litem per alium captam, in eo statu causam prosequi debet, quo per priorem deserta fuit.

Nota I. Beneficium litigiosum alteri conferri non debet, & habet hoc locum non tantum si lis adhuc pendeat cum superstite actore seu petitore beneficii, sed etiam si lis pendeat seu nondum finita sit cum possessore superstite, vt hic notat Anshar. colum. 2. fieri enim potest, vt si Titius Caio possessori beneficii litem mouerit, Caius per actionem confessoriam petat, se quasi Dominum beneficii declarari, hoc casu si Titius morieretur, aut lite cedat, non potest beneficium alteri conferri lite non finita; alioqui verò si per mortem aut renuntiationem Titii lis omnis finita sit, hoc casu nihil impedit, quo minus alius quidam impetret beneficium, tanquam de iure vacans, licet non de facto, quia alius est in possessione, v. g. sacerdos sine dispensatione habens duo curata seu aliter incompatibilia, vt constat ex c. Licet. 27. de prob. in 6.

Nota II. Qui actori cedenti, aut vitâ excedenti subrogatur, quia suâ interest, is debet causam cum Reo vel procuratore eius, in eo statu prosequi, quo erat tempore defertionis. Ita Franc. hic n. 4.

T I T V L V S X V I I .

DE SEQUESTRATIONE POSSESSIONUM ET FRUCTUUM.

Licet pendente lite nihil innouandum sit, tamen missio in bona fieri potest ob contumaciam litigantis, sicuti in præcedenti tit. diximus. Nunc autem dicendum an pen-

pendente lite possessionum & fructuum sequestratio fieri possit.

CAPITVLVM I.

Ad hoc.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopus Mediolanensis à Sede Apostolica super quibusdam possessionibus contra Abbatem de Regula rescriptum impetrauerat ad Episcopum Veronensem, is in possessorio iudicio partim pro Archiepiscopo iudicauit, postea verò Monasterii Syndicus quæstionem de proprietate proposuit, sed Archiepiscopus noluit respondere, asserens causam possessionis tantum fuisse commissam Episcopo, ideòque eius iurisdictionem exspirasse, cum dicendo sententiam officio suo functus sit, nihilominus Episcopus Archiepiscopum contumacem esse iudicans, actorem misit in possessionem, quæ antea Archiepiscopo adiudicata fuerat, sed Archiepiscopus mox violenter eiecit Monachos: hæc res ad Cælestinum III. delata fuit, qui respondit, cum causa Episcopo Veronensi absolutè & indistinctè delegata fuerit, at verò continentia causæ diuidi non debeat, ideò Episcopum de proprietate quoque cognoscere potuisse, insuper verò mandauit, vt sequestrata possessione alii delegati, videlicet Reginensis & Mutinensis Episcopi, de causâ possessionis ac proprietatis plenius cognoscant, atque possessiones illi adiudicent, qui in iudicio de proprietate vicerit, mortuo verò Cælestino, cum iudices illi procedere cessarent, vtriusque partis nuntii super hac ipsa controuersia Romam destinati sunt ad Innocentium III. Is Respondet hîc, causam reuocato sequestro ad eum statum reducendum esse, in quo erat, cum Cælestinus dictis Episcopis eam delegauit; Verumtamen Monasterio expensas moderatas quas facere debuit à tempore missionis in possessionem vsque ad tempus, quo Archie-

piscopus cautionem obtulit coram Episcopo Veronensi, restituendos esse, & ab Archiepiscopo iterum coram delegatis Episcopis cautionem esse præstandam de parendo iuri.

SUMMARIUM.

1. Causâ Iudici absolutè commissâ, tam petitorium, quàm possessorium eidem commissum censetur.
2. Iudex delegatus officio suo defunctus censetur, si secundum totam causam pronuntiauit, non autem si secundum partem tantum.
3. Sequestratio loco missionis in bonorum possessionem subrogata sortitur missionis huius naturam & conditiones.
4. Quibus modis Iudex procedere possit, casu quo vitius condemnandus est ad expensas.

NOta I. Si causa iudici absolutè commissâ sit, cenferi debet tam petitorium quàm possessorium iudicium ei commissum, ita vt si actor, qui delegationem impetrauit, intentato iudicio possessorio vincat, ei que possessio adiudicetur, Reus coram eodem delegato iudice petitorium mouere possit, ostendendo se rei dominum esse, quo casu proprietas ipsi adiudicata vincit, atque elidit præcedentem sententiam de possessione. Ita sumitur ex hoc capitulo, & diximus c. Cum Ecclesia. 3. c. Cum dilectus. 6. De causa possessionis.

NOta II. Regula illa, quòd iudex delegatus postquam sententiam dixit, officio defunctus censetur, vt aliud agere non possit, nisi curare, vt executioni mandetur, iuxta c. Ex literis. 9. de officio delegati. ea inquam Regula intelligi debet, si iudex secundum totam causam pronuntiauit, non autem si secundum partem, vt hîc Panormitanus notat. n. 11.

NOta III. Quia sequestratio possessionum quandoque propter rerum & personarum circumstantias iudicis arbitrio fieri solet, loco missionis in bonorum possessionem, ideò naturam & conditiones eius sortitur, videlicet vt sequestrum reuocetur, si Reus postea comparens caueat de sistendo

d d

se

se juri, & expensas moderatas præster, quas adversarius facere debuit à tempore contumacis absentie vsque ad oblatam cautionem. Ratio est, quia subrogatum induit conditiones eius, cui subrogatur. *arg. c. Eccles. 3. vt lite pendente.* Vide etiam quæ dicta sunt in *c. 2. de Dolo & Contum.*

Quæritur hic, si iudex sententiam dicendo functus est officio, non potest postea condemnare victum ad expensas litis; sin autem ante sententiam super causa principali, iudicare aggrediatur super expensis, tum periculum est, ne pars quæ se victam esse inde colligere potest, sententiæ prolationem malitiosè impediatur; quid ergo agendum? Respondet *hic Panorm. n. 27.* duobus modis iudicem agere posse. I. Vt in ipsa sententia super causa principali generatim & indeterminatè condemnet victum ad expensas litis, postea verò eas præcedente juramento determinat, *vt Io. Andr. hic explicat. n. 9.* II. Si spectatà qualitate personæ aliisque circumstantiis periculum non sit, vt is contra quem in causa principali pronuntiandum erit, sententiæ prolationem impediatur, prius poterit iudex de expensarum quantitate cognoscere, eaque præcedente juramento taxare, juxta legem *Saracimus. 15. junctâ authent. C. de Iudic.*

CAPITVLVM II.

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Abbas & Conuentus de Cisteria contra Rectorem de Bethusia impetrârunt literas Papales ad iudicem delegatum super eadem Ecclesia, & quia Rector contumax erat, iudices miserunt Monachos in possessionem Ecclesiæ & bonorum eius, causâ custodiæ, qui etiam fructus inde perceptos pro libitu distraxerunt; hoc intellecto Honorius III. mandat quibusdam, si ita rem se habere cognouerint, vt & fructus sequestrari faciant, & quæ à Monachis distracta sunt, in pristinum statum restitui.

1. Qui mittitur in possessionem bonorum custodia causa, non lucratur fructus.
2. Quamuis sequestratio fructuum & possessionum ordinariè à iudice facienda sit, lite pendente, habet tamen hæc regula suas exceptiones.
3. Nonnunquam penes sequestrum est possessio rei sequestrata; non nunquam tantum custodia.
4. Est autem duplex sequestrum, voluntarium aliud, quod fit ex consensu partium; necessarium aliud, quod fit à iudice.

NOTA. Missus in possessionem bonorum causâ custodiæ, non lucratur fructus, sed debet eos restituere deductis impendiis laboris quoque, & industriæ æstimatione. Ita *gl. hic verb. distrahunt. gl. in c. ult. §. In aliis, verb. affectus.* Vt lite non contest. De sequestratione possessionum ac fructuum tradi debet Regula negatiua, ordinariè loquendo, non esse à iudice sequestrationem imperandam, pendente lite. *l. vn. C. de prohib. sequestr.* nam Reus possessor præsumptionem pro se habet, vt possessione etiam per modum custodiæ privandus non sit, sed manu tenendus, donec sententia contra eum lata sit, prout explicat *Tuscius verb. sequestrum. conclus. 202.* Limitationes autem præcipuæ sunt istæ. I. Si neuter litigantium possideat, tum iudex præsertim in causa beneficii, potest beneficium sequestrare vsque ad litis decisionem, ne alioquin vna pars cum alterius præiudicio possessionem accipiat, aut se in beneficium intrudat, etenim hoc casu cessat ratio, ne quis possessione sua priuetur. Desumitur *ex l. Si qua. s. ff. Familia herciscunda. vbi dicitur, quod propter discordiam consortium qui eodem jure gaudere videntur perueniri possit ad sequestrum.* II. Si, dum vtraque pars possessionem sibi vendicat, periculum est, ne ad arma veniatur, iudex sequestrum indicet, vt docent DD. communiter; nominatim *Monachum in reg. locupletari 48.*

n. 8. in 6. arg. l. *Aequissimum*. aliàs incipit: *scilicet* 53. §. *Sed si*. ff. de *Vsu fructu*; idè- que haud dubiè dicendum, si alter possessionem non legitimè accepisse videatur, & alter ei per vim armatam auferre velit, nisi transactione res componi possit, sequestrum iudex per nobile suum officium imperabit, donec lis decisa sit. III. Si præsumptio sit contra possessionem, vt quod rem absumpturus sit, vel litem nimis producturus cum fructuum consumendorum periculo: vel rem de qua lis est non restitutus, si in iudicio victus sit; plerumquè tamen sufficiet cautio de rei aut fructuum restitutione; vti *Panorm. hic docet n. 16. & 23.* IV. Si dos apud Maritum bona dilapidantem periclitari videatur, sequestrari potest l. *Si cum dotem*. 22. §. *Si autem*. ff. *Solutio Matrimonio*. V. Si aliquis non præstet id quod ratione certæ rei præstare deberet, potest quandoque ea sequestrari, vt si Canonicus qui propter fructus beneficii residere, & ad Ecclesiam venire deberet, se absenter, interim fructus sequestrari possunt, donec causa decisa sit. arg. c. *Peruenit*. 28. de *appell.* & tradit. *Panorm. hic n. 13. Io. Monac. loco cit. n. 8.* VI. Si propter contumaciam Rei actor mittendus sit in possessionem bonorum, quandoque ea sequestrari possunt, vsque ad cautionem de parendo iuri, vt diximus c. *præced.* & in c. 2. de *dolo*, & tradit gl. in c. *Olim*. 25. verb. *sequestrari de rescript.* VII. In causis beneficialibus, quibus Actor ob contumaciam Rei, mitti non potest in possessionem beneficii, propter periculum vitiosi ingressus. c. 1. de *eo qui mittitur in 6.* Interdum beneficium vna cum fructibus sequestrari potest. arg. cit. c. *Olim.* & docet *Monac. cit. loc. n. 16. 17. Panorm. hic n. 17.*

3 Duo hinc addenda. I. Aliquando per sequestrum possessori auferitur possessio, & constituitur penes tertium donec lis decisa sit, si nimirum contentio sit de ipsa possessione, quisnam possideat, aut possidere debeat; tunc enim verum est, quod ait l. *C.* in l. *Licet*. 17. ff. *Depositi per depositionem rei penes sequestrum*, id agi, vt apud neu-

trum contententium possessio interim sit; interdum verò sufficit sequestrum vt custodem constitui, qui pro possessore possideat, donec causa decisa sit, vt in supradicta Exceptione 3. si possessor rem de qua agitur absumpturus videatur. II. Hoc loco agimus de sequestro quod à iudice fit, & dici solet necessarium, aliud verò est sequestrum voluntarium, quod ex partium consensu fit, de quo diximus in c. *Examinata*. 15. de *iudiciis*; & de hoc voluntario sequestro dicendum, à iure prohibitum non esse, sed speciem quandam depositi, ad eoque legitimum contractum, juxta *cit. legem Licet.* & tradit *Io. Monac. in cit. Reg. 48. n. 5.*

CAPITVLVM III.

Ab eo.

PARAPHRASIS.

Reus condemnatus est ad petitas possessiones actori dandas, & cum appellasset à sententia, fructus possessionum dissipare cœpit, hoc casu sequestrari debent fructus, donec lis tota finita sit.

SUMMARIVM.

1. Si intra decendum à sententia lata fuit appellatum, lis adhuc pendens censetur.
2. Si fructus possessionis petita dissipet ille, qui à lata sententia appellauit, sequestrari hi possum à iudice, nihil attendendo, an satisfacere ille possit.
3. Casu quo appellat quis contra executores, statim fieri potest sequestratio, aut rei si mobilis sit, aut fructuum si res sit immobilis.

NOTA I. Si à sententia intra decendum appellatum sit, lis censetur esse pendens, ac indecisa, consequenter si quid pendente appellatione mutatum sit, vel alienatio facta, rescindi potest per remedium, vt lite pendente nihil innouetur, vel vs res litigiosa non alienetur. Ita *Panorm. hic.*

2 Nota II. Si is qui à sententia appellauit, fructus petiti possessionis dissipet, possunt sequestrari. Dicit aliquis, si possessor cui lis mota est, fructus ante latam sententiam dissipet, sequestrari possunt, propterea quòd fructus post litis contestationem percepti restitui debeant à possessore, si in iudicio succumbat. *l. Certum. C. De rei vindicatione.* Ergo nihil speciale est, quòd fructus sequestrari possint, si possessor post appellationem à lata sententia fructus incipiat dissipare. Resp. cum *Ioan. Andr. hic Panorm. n. 7.* discrimen esse, quòd ante latam sententiam fructus propter dissipationem sequestrari non debeant, si possessor ad satis dandum idoneus sit, prout dictum est. *e. praesed.* at verò post latam sententiam si appellans præter modum consuetum fructus dissipare incipiat, duplex contra ipsum præsumptio est, videlicet & propter latam sententiam, & propter dissipationem, ideò sine distinctione, vtràm satisfacere possit possessor, fructus à iudice sequestrari possunt, vti hic habetur, & in *l. Imperatores. 21. §. ult. ff. de appell.*

His adde, tametsi ordinariè loquendo fructus sequestrari nequeant propter possessoris appellationem nisi etiam dissipatio ac-

cedat, cum recepta regula sit, quòd pendente appellatione nihil innouari debeat. *l. 1. ff. Nihil innouare appellatione pendente.* atamen si quis contra executorem appellet, tum statim sequestratio fieri potest, si res mobilis sit, aut fructum eius, si immobilis, vti habetur in *l. Ab executione. 5. C. Quorum appellationes non recipiuntur.* & tradit *Io. Monac. l. cit. gloss. in cit. l. Ab executione.* verb. *in deposito.* Ratio est, quia cum ab executore ordinariè appellari non possit, sed tantum si modum sententiæ iudicatæ excedere videatur, vti habetur in *cit. loco.* Ideò præsumptio esse solet, quòd malitiosè appelletur. Dixi autem paulò antè, possessore appellante à sententia definitiua, ordinariè non posse fieri sequestrationem, vti habetur in sæpius citata lege. Excipiendus est enim casus *Clem. Vn. huius tit.* si possessor beneficii, qui triennii pacificè possessione tutus non est, condemnatus ad beneficii restitutionem appellet, tum beneficium qualecunque id sit, per ordinarium loci sequestrari debet apud personam idoneam, quæ vicariam curam eius interim habeat, & ex fructibus congruè alatur, quod autem superfluerit illi restituiatur, qui finalem in causa victoriam reportarit.

TITVLVS XVIII. DE CONFESSIS.

CAPITVLVM I.

Cùm Monasterium.

PARAPHRASIS.

Presbyter in iudicio confessus fuit homicidii crimen se commisisse, adiiciens id factum esse ex suggestione seu suasu quorundam aliorum; quæritur vtrum illi alii panæ obnoxii esse debeant? Negat Clemens III. puniendos esse, nisi aliunde constiterit eos noxios esse, quia secundum

QUAE hætenus dicta sunt, ferè me pertinent ad formam & modum ordinandi iudicii, in posterum itaque dicendum erit de instruendo iudicio, per merita causæ seu probationis tam in genere, quam in specie. Sed quia omne genus probationis superat propria judicialis confessio, ita vt si ea facta sit, probatione aliâ opus non sit, ideò rectè hic agitur de Confessis.